

Föreningarna Nordens roll i det nordiska samarbetet

Föreningarna Norden har spelat en central roll i att bygga och upprätthålla det nordiska samarbetet sedan början av 1900-talet.

Föreningarna Norden representerar invånarnas engagemang för ett öppet och integrerat Norden. Föreningarna Norden fungerar som en länk mellan medborgare och det politiska Norden, och kan påverka politiska beslut från gräsrotsnivå till internationellt samarbete.

Genom utbyten, nätverk, kulturverksamhet, informationsinsatser och påverkansarbete bygger föreningarna relationer, skapar gemensamma upplevelser och stärker tilliten mellan människor i Norden. Vi arbetar för att stärka och fördjupa de mellanfolkliga relationerna över gränserna och göra det enklare för invånarna att studera, arbeta och leva i Norden.

I en tid av säkerhetspolitiska hot och kriser spelar Föreningarna Norden en viktig roll i att stärka den civila beredskapen och samhörigheten mellan de nordiska länderna.

Föreningarna Norden är ett fundament i det nordiska samarbetet. Långsiktig och förutsägbar finansiering från de formella nordiska institutionerna är avgörande för arbetet och verksamheten.

Prioriterade politiska områden

1. Nordisk e-ID

Norden har en lång tradition av öppenhet och rörelsefrihet mellan länderna. Invånarna bor, arbetar, studerar och får vård över gränserna. För att rörligheten ska fungera i en digital tid behövs tillgång till digitala offentliga tjänster och därför behöver elektronisk ID (e-ID) fungera gränsöverskridande.

Erkännande av nordiska e-ID-system bygger på ömsesidigt erkännande och tillit mellan länderna, vilket stärker Nordens digitala motståndskraft. I krissituationer är det avgörande att människor och myndigheter snabbt kan autentisera sig och få tillgång till digitala tjänster över gränserna.

De nordiska länderna måste erkänna varandras nationella e-ID-lösningar, för att digital inloggning i ett grannland ska fungera.

I dag exkluderas många invånare från grundläggande tjänster som exempelvis meddelanden från myndigheter, bankärenden och penningöverföringar. Detta bristande samarbete kan urholka upplevelsen av Norden som en gemensam hemmamarknad och hemregion.

Norden har en gemensam vision om att vara världens mest integrerade och hållbara region år 2030. För att nå detta mål bör de länder som är redo gå före och erkänna varandras e-ID-lösningar.

Förslag till Föreningarna Nordens ståndpunkter:

- Politisk vilja behövs fortsatt och frågan behöver prioriteras bland ansvariga nationella ministrar och departement.
- Frågan är ett gränshinder och bör fortsatt prioriteras av Gränshinderrådet.
- Vänta inte på EU:s gemensamma lösningar – Norden kan gå före och visa hur digital identitet kan fungera i praktiken, vilket stärker Nordens röst i EU-samarbetet.

---

2. Språk

De skandinaviska språken bidrar till att invånarna i Norden skapar gemensamma kulturella referenser och upplever Norden som en hemregion. Att kommunicera på skandinaviska språk stärker förståelsen och gemenskapen mellan invånarna. Det underlättar samarbete, resor, studier och arbete över gränserna.

Språkförståelsen minskas när engelska används i nordiska sammanhang. Språk är färskvara och behöver underhållas genom faktisk användning. Språken bär vår gemensamma historia, kultur och värderingar. Genom att använda skandinaviska språk i nordiska sammanhang stärks en gemensam kulturell identitet.

Föreningarna Norden vill att de skandinaviska språken ingår i nationella läroplaner så att barn och unga får grundläggande kännedom om grannspråken – något som är värdefullt både för individen och samhället.

Föreningarna Norden vill även säkra rätten att använda alle nordiske sprog i utbildning och vid kontakt med myndigheter. Detta är redan etablerad praxis enligt den nordiska språkkonventionen (1981) och den nordiska språkdeklarationen (2024).

Förslag till Föreningarna Nordens ståndpunkter:

- Skandinaviska bör användas i så stor utsträckning som möjligt i det offentliga nordiska samarbetet.
- Invånarna ska ha rätt att använda skandinaviska språk i utbildning och alle nordiske sprog i kontakt med myndigheter.
- Skandinaviska språk och kunskap om Norden ska ingå i de nationella läroplanerna i de nordiska länderna.

3. Public service och nordiskt mediasamarbete

De nordiska public service-kanalerna har en lång tradition av samarbete. Ett nära samarbete inom public service i Norden är viktigt av flera skäl: kulturella, demokratiska, språkliga och säkerhetspolitiska.

Public service är en viktig del av demokratin och ett starkt samarbete bidrar till Nordens motståndskraft mot desinformation och påverkan från icke-demokratiska aktörer.

Samarbetet främjar gemensamma värderingar som yttrandefrihet, öppenhet, demokrati och tillit. Tillgång till nordiskt public service-innehåll stärker även språkförståelsen, vilket är en viktig del av sammanhållningen i Norden.

I en tid av säkerhetspolitiska hot och kriser spelar public service en avgörande roll för korrekt och tillgänglig information. Ett nordiskt samarbete stärker beredskap och möjliggör samordnad kommunikation vid gränsöverskridande kriser.

Förslag till Föreningarna Nordens ståndpunkter:

- Bevara originalspråk i nordiska produktioner. Undvik dubbning och robotröster i skandinaviska program – AI kan användas som komplement men inte ersättning.
- Främja nordiska medieprojekt som skapar en gemensam medievardag för.
- Ge invånarna tillgång till nordiskt public service-innehåll (TV och radio/podcast) över landsgränserna.